

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-18 ta' Jannar, 2008

Citazzjoni Numru. 400/2004

***GasanMamo Insurance Limited (C3143) kif surrogata
fid-drittijiet ta' l-assikurati tagħha Simon Calleja u
Mario Deguara; u l-istess Simon Calleja u Mario
Deguara***

Versus

Peter Muscat Scerri

F'din il-kawża l-atturi – li huma s-sidien ta' żewġ *yachts* li saritilhom ħsara u l-assikuratur tagħhom, qegħdin ifittxu għad-danni għax igħidu illi l-ħsara saret bi ħtija tal-konvenut.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi fit-8 ta' Settembru 2003 l-atturi Calleja u Deguara kienu irmiġġjati fil-bajja ta' San Niklaw, Kemmuna, bil-*yachts* tagħhom li j isimhom *Draco Topaz* u *Free Time*. Il-konvenut ukoll kien irmiġġjat aktar 'il barra fl-istess bajja bil-bastiment li jismu *Onir*.

Kmieni filgħodu dakinhar tat-8 ta' Settembru 2003 il-bastiment tal-konvenut baqa' diehel go diversi *yachts*, fosthom, dawk ta' l-atturi, u għamlilhom ħafna ħsara. Id-danni b'kollox telgħu għal tmint elef u ħamsa u sebgħin lira (Lm8,075) – tmintax-il elf, tmien mija u disa' euro u sitta u disgħin euroċenteżmu (€18,809.69) – maqsumin hekk: id-danni fil-*yacht* ta' l-attur Calleja kienu ta' elf, ħames mija u tmienja u tletin lira u sebgħa u tletin ċenteżmu (Lm1,538.37) – tlitt elef, ħames mija u tlieta u tmenin euro u erbgħa u erbgħin euroċenteżmu (€3,583.44) – li minnhom is-soċjetà assikuratriċi attriċi ħallset elf, erba' mija u disgħa u sebgħin lira u sbatax-il ċenteżmu (Lm1,479.17) – tlitt elef, erba' mija u ħamsa u erbgħin euro u erbgħa u ħamsin euroċenteżmu (€3,445.54) – u l-bqija ħariġhom l-attur Calleja; id-danni fil-*yacht* ta' l-attur Deguara kienu ta' sitt elef erba' mija u sebgħa u tletin lira (Lm6,437) – erbatax-il elf, disa' mija u erbgħa u disgħin euro u tmintax-il euroċenteżmu (€14,994.18) – li minnhom is-soċjetà assikuratriċi attriċi ħarġet ħamest elef, disa' mija u tnejn u sittin lira (Lm5,962) – tlittax-il elf, tmien mija u sebgħa u tmenin euro u tnejn u sebgħin euroċenteżmu (€13,887.72) – waqt illi Deguara ħareġ mija u ħamsa u sebgħin lira (Lm175) – erba' mija u seba' euro u erbgħa u sittin euroċenteżmu (€407.64).

Billi qegħdin igħidu illi l-konvenut jaħti għall-kollizjonijiet li għamlu din il-ħsara, iżda għalxejn sejħulu biex iħallas, l-atturi fetħu din il-kawża u qegħdin jitolbu illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenut waħdu jaħti għall-inċident; u
2. għalhekk tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-atturi tmint elef u ħamsa u sebgħin lira (Lm8,075) – tmintax-il elf, tmien mija u disa' euro u sitta u disgħin euroċenteżmu (€18,809.69).

Talbu wkoll l-imgħax u l-ispejjeż.

Il-konvenut ressaq l-eċċezzjoni illi t-talbiet ta' l-atturi għandhom jiġu miċħuda għax l-inċident ma seħħx bi ħtija tiegħu iżda minħabba fatturi illi hu ma kellu ebda kontroll fuqhom.

Il-fatti seħħew hekk:

Il-*yachts* ta' l-atturi kienu marbuta flimkien ma' xi *yachts* oħrajn – sebgħa b'kollox – fil-parti ta' ġewwa tal-Bajja ta' San Niklaw, bil-pruwa ankrata tħares lejn barra u bil-

poppa lejn ix-xatt, marbuta mal-*cable* li jimmarka l-linja sa fejn jistgħu jidhlu l-bçejeċ tal-baħar, billi l-parti aktar 'il ġewwa tal-bajja hija għall-għawwiema.

Il-bastiment tal-konvenut, li huwa x'aktarx akbar, kien ankrat xi nofs kilometru aktar 'il barra, lejn il-ħalq tal-bajja, bil-poppa marbuta b'ħabel mal-blat fuq il-lemin hekk kif tħares 'il barra mnejn kienu l-atturi, u bil-pruwa ankrata tħares lejn in-nofs tal-bajja. Il-bastiment tal-konvenut kien ankrat b'mod illi l-pruwa tal-*yachts* ta' l-atturi ġiet tippona lejn il-ġenb tiegħu, kif muri fuq l-iskizz li qiegħed *fol. 134* tal-proċess.

Dawn il-bicċiet kollha kienu irmiġġjati l-jum kollu tas-7 ta' Settembru 2003. It-temp kien sabiħ u l-baħar kien kalm. Matul il-lejl ta' bejn is-7 u t-8 ta' Settembru qamet maltempata: bdiet tagħmel ħafna xita u sajetti, beda jqum ir-riħ u l-baħar kien xi ffit imċafċaf.

L-atturi ħasbu biex jaraw illi l-irmiġġ kien tajjeb u sod. Il-konvenut ukoll ra illi l-irbit ta' l-ankra kien illixka u l-bastiment kien riesaq lejn il-blat. Billi l-bastiment kien resaq lejn il-ġenb il-ħabel ta' wara kien issikkat ħafna. Il-konvenut għelhekk ħaseb biex jaqta' l-ħabel ta' wara u jtella' l-katina ta' l-ankra. Il-ħabel qatgħu iżda l-katina flok tellagħha ħariġha b'mod li twalet flok qsaret, sakemm ħarġet kollha u l-bastiment baqa' bla ankra. Bla rbit, u billi kellu żaqqu lejn ir-riħ, il-bastiment ġie mbottat 'il ġewwa, lejn il-*yachts* ta' l-atturi. Il-konvenut qabbad il-makni biex jipprova jimmanuvra, iżda, għalkemm il-bastiment tiegħu għandu wkoll *bow thrusters* u għalhekk huwa aktar manuvrabbli, xorta baqa' riesaq 'il ġewwa.

Waqt illi l-atturi kienu qegħdin jissikkaw l-irbit tal-*yachts* tagħhom raw il-bastiment tal-konvenut rieseq bil-ġenb tiegħu lejhom, u bdew igħajtu biex jiġbdulu l-attenzjoni. Lill-konvenut, iżda, ma seħħlux li jevita l-ħabta. Għalkemm bil-makni mixgħula xorta ma ikkontrollax il-bastiment tiegħu u, anzi, bl-iskrun qabad l-ankri tal-*yachts* l-oħra u beda jġebbidhom 'l isfel, tant illi kellhom iħollu l-ankri biex ma ssirx aktar ħsara. Fl-aħħar il-konvenut qata' qalbu illi jikkontrolla l-bastiment u għalhekk ħallieh il-lejl kollu mistrieħ fuq il-*yachts* ta' l-atturi sakemm fil-għodu, meta t-temp ikkalma, ġiet l-għajnuna u seta' jieħu l-bastiment Għawdex.

Il-kwistjoni issa hi jekk il-konvenut jaħtix għal dak li ġara: l-atturi jgħidu illi l-inċident seħħ minħabba n-nuqqas ta' ħila tal-konvenut waqt illi l-konvenut igħid illi kolloxx ġara minħabba l-qawwa tar-riħ, ħaġa li hu ma għandu ebda kontroll fuqha.

Wara li qieset sew il-fatti rilevanti, fosthom il-fatt illi kien hemm distanza mhux ħażin bejn fejn kien marbut il-bastiment tal-konvenut u fejn kienu marbuta l-*yachts* ta' l-atturi, u l-fatt illi l-bastiment tal-konvenut hu armat ukoll b'*bow thrusters*, b'mod illi l-konvenut kellu biżżejjed spazju u manuvrabbiltà biex jevita l-inċident li kieku għaraf jinqeda bil-mezzi li kellu b'aktar ħila, il-qorti hija tal-fehma illi l-konvenut tassew wera nuqqas ta' ħila fil-mod kif saq il-bastiment, u illi kien dan in-nuqqas ta' ħila, aktar milli l-qilla tal-baħar u tar-riħ, li wasslu għall-inċident.

Il-qorti għalhekk tgħid illi l-inċident seħħ bi ħtija tal-konvenut waħdu.

Ma saritx kontestazzjoni dwar il-*quantum* tad-danni, li huwa wkoll ġustifikat bid-dokumenti esebiti fil-proċess. Il-qorti iżda tosserva illi hemm żball matematiku fil-kalkolu ta' l-atturi: il-ħsara fil-*yacht* ta' l-attur Calleja kienet ta' elf, ħames mija u tmienja u tletin lira u sebgħa u tletin ċenteżmu (Lm1,538.37) – tlitt elef, ħames mija u tlieta u tmenin euro u erbgha u erbghin euroċenteżmu (€3,583.44) – u l-ħsara fil-*yacht* ta' l-attur Deguara kienu ta' sitt elef erba' mija u sebgħa u tletin lira (Lm6,437) – erbatax-il elf, disa' mija u erbgha u disgħin euro u tmintax-il euroċenteżmu (€14,994.18) – li jgħibu total ta' sebat elef, disa' mija u ħamsa u sebgħin lira u sebgħa u tletin ċenteżmu (Lm7,975.37) – tmintax-il elf, ħames mija u sebgħa u sebgħin euro u tnejn u sittin euroċenteżmu (€18,577.62) – mhux tmint elef u ħamsa u sebgħin lira (Lm8,075) – tmintax-il elf, tmien mija u disa' euro u sitta u disgħin euroċenteżmu (€18,809.69) – kif mitlub fiċ-ċitazzjoni.

Il-qorti għalhekk, wara li tgħid illi l-konvenut waħdu jaħti għall-inċident u tillikwida d-danni fis-somma ta' sebat elef, disa' mija u ħamsa u sebgħin lira u sebgħa u tletin ċenteżmu (Lm7,975.37) – tmintax-il elf, ħames mija u sebgħa u sebgħin euro u tnejn u sittin euroċenteżmu (€18,577.62) – tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-atturi

Kopja Informali ta' Sentenza

flimkien id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-imgħax u l-ispejjeż mitluba fiċ-ċiitazzjoni.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----